

Oj zbogom, mučeniki

Maša zadušnica in simbolni pokop

Skrito v gozdu, pod prevalom ceste, ki se po vzponu iz Trbovelj začne spuščati proti Savinjski dolini, pri kraju, ki mu pravijo Vrhe, je toliko let samevalo grobišče, ki je postalo zadnje počivališče v čast »revolucije« pomorjenih prebivalcev Trbovelj, Zagorja, Hrastnika in tistih, ki niso bili po volji novih »osvoboditeljev«. Po petdesetih letih prisilnega molka so se domačini skupaj z Društvom za uresničitev zamolčanih grobov odločili, da javno spregovorijo o svojih najdražjih, ki so morali v času od 24. do 25. maja leta 1945 prehoditi svoj križev pot.

Spominsko slovesnost simboličnega pokopa je vodil kanonik Vinko Prestor iz Ljubljane. Ta je zbranim vernikom spregovoril o smislu spominske slovesnosti, darovane za vse pokojne, znane in neznane. Za vse tiste, ki počivajo v teh znanih in še neznanih gozdnih jamah, za njihovo zveličanje in v opomin nam vsem, da stopimo na pot spreobr-

njenja. S tem dejanjem tudi sami potrjujemo njihovo vero v Boga in ljubezen do slovenskega naroda. To njihovo gorje, njihova trpeča preizkušnja je bila namenjena tudi nam, da bi ostali zvesti tako velikim idealom.

Maša zadušnica je bila darovana na prostem, pod kupolo božjega stvarstva, ob enem, komaj danes znanem grobišču. Domačini vedo povedati, da mora v tem kraju biti še veliko grobišč, ki pa so javnosti še neznana. Počasi se odkrivajo pota zgodovine in z njimi prihajajo na dan nova spoznanja, odkrivajo se grobišča, sledi za umorjenimi. Povojna kalvarija tukajšnjih domačinov se je začela v začetku meseca maja in je v bližnji okolici trajala tja do avgusta. Prek dva tisoč mučenih žrtev je svojo življenjsko pot končalo visoko v hribih, v zavetju noči, daleč stran od pravice, kot dejanje najhujšega ponižanja, ko si »revolucionarji« dovolijo v svoje roke vzeti vse pravice tega sveta.

Križ na Vrheh

»Na nas je, da pokopljemo sovraštvo do teh ljudi, da bomo tako sposobni za narodno spravo,« so bile besede dr. Stanislava Klepa, ki je nagovoril navzoče vernike. Nadaljeval je z besedami: »Današnji dan je dan sprave. Ne sodimo storilcem, ampak obsojamo zla dejanja. Storicem pa bo sodil vsemogočni Bog, tako kot bo sodil meni in tebi...«

Da bi ta sveta zemlja spregovorila vsem Slovencem... nikoli več!

LJUBO BEKŠ